

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 382/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. októbra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1010/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho v záhlaví označených práv podľa Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ku ktorému malo dôjsť postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1010/2008 (ďalej aj „namietané konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ mal v namietanom konaní vedenom na okresnom súde postavenie žalovaného. Predmetom konania bol nárok žalobcu na ochranu osobnosti a zaplatenie nemajetkovej ujmy. Podaním doručeným okresnému súdu 25. marca 2009 sťažovateľ uplatnil voči žalobcovi vzájomný návrh. Okresný súd uznesením č. k. 5 C 1010/2008-254 zo 4. decembra 2014 konanie o žalobe žalobcu v dôsledku jej späťvzatia zastavil a zároveň rozhodol o náhrade trov konania, ktorú nepriznal žiadnemu z účastníkov konania. Sťažovateľ následne zmenil svoj protinávrh tak, že žiadal vydať rozsudok, v ktorom by bol žalobca zaviazaný k povinnosti uverejniť citované rozhodnutie okresného súdu na jeho internetovej stránke na svoje náklady. Okresný súd rozhodol tak, že protinávrh sťažovateľa rozsudkom č. k. 5 C 1010/2008-332 z 24. júna 2016 zamietol a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd v Bratislave rozhodnutie okresného súdu rozsudkom č. k. 8 Co 94/2017-365 z 27. februára 2018 potvrdil a súčasne rozhodol o tom, že žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Toto rozhodnutie nadobudlo účinky právoplatnosti 11. júna 2018. Okresný súd v nadväznosti na takto skončené konanie v merite veci uznesením č. k. 5 C 1010/2008-375 z 25. júla 2018 vydaným vyšším súdnym úradníkom rozhodol o tom, že sťažovateľ nie je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania. Poukázal na to, že žalobca síce bol v odvolacom konaní úspešný a krajský súd mu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ale žalobcovi v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že mu aktuálne plynie 15-dňová lehota na podanie sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka z 25. júla 2018. Hoci ide už iba o rozhodovanie o trovách konania, konanie ako celok nie je dosiaľ právoplatne skončené. Stav jeho právnej neistoty pretrváva pri posudzovaní konania ako celku už viac ako 11 rokov a 5 mesiacov, čo je podľa jeho názoru z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné. Svoju sťažnosť odôvodnil aj poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva.

4. Zároveň sťažovateľ uvádza, že na základe nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 832/2014 zo 6. mája 2015 mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v dôsledku zisteného porušenia jeho práv v namietanom konaní vo výške 2 000 €, ktoré však vzhľadom na okolnosti prípadu a extrémnu dĺžku konania považuje za neprimerane nízke. Preto v rámci aktuálnej sťažnosti žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 9 500 €.

5. Na podklade týchto skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálehom vyslovil, že postupom okresného súdu v namietanom konaní boli porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň sťažovateľ požaduje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 9 500 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu je rozhodnúť o jeho prijatí na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania

pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

10. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným priet'ahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom,

ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

13. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

14. Podstatou s'ťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je uplatnenie nároku s'ťažovateľa na ochranu pred postupom okresného súdu, ktorým malo byť porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Z dosiaľ uvedeného vyplynulo, že namietané konanie bolo v čase podania ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa v merite veci právoplatne skončené a aktuálne prebieha len vo fáze týkajúcej sa rozhodovania o náhrade trov konania. Podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1. júla 2016 (ďalej len „CSP“) prebieha rozhodovanie o trovách konania, na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy, v dvoch fázach, a to tak, že najskôr sudca v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, rozhodne o nároku na náhradu trov konania, a po právoplatnosti tohto rozhodnutia rozhodne o výške náhrady trov konania súdny úradník samostatným rozhodnutím. V prípade s'ťažovateľa bol konečným rozhodnutím rozsudok krajského súdu z 27. februára 2018, ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. S poukazom na § 262 ods. 2 CSP rozhodoval o výške náhrady trov konania vyšší súdny úradník. Z výrokovej časti jeho rozhodnutia vyplynulo, že s'ťažovateľ nie je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania, pretože tomuto žiadne trovy nevznikli. S'ťažovateľ tvrdí, že proti tomuto rozhodnutiu je možné podať s'ťažnosť v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v dôsledku

čoho sa konanie predlžuje, a vidí v tom porušenie svojich práv. V tomto smere odkázal i na judikatúru ESLP.

16. K tomu ústavný súd v prvom rade uvádza, že pri svojom rozhodovaní už štandardne zohľadňuje judikatúru ESLP. V prípade Čičmanec proti Slovenskej republike (rozsudok z 28. 6. 2016 k sťažnosti č. 65302/11) naozaj ESLP v bode 50 rozsudku konštatoval, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby všetky stupne konania týkajúce sa rozhodovania o občianskych právach a záväzkoch, vrátane konania nasledujúceho po rozsudku v merite veci (čo teda zahŕňa aj fázu konania týkajúcu sa trov) boli rozhodnuté v primeranej lehote. Zároveň ESLP v bode 46 uvedeného rozsudku uviedol, že na účely čl. 35 ods. 1 dohovoru je súčasne potrebné formulovať ústavnú sťažnosť takým spôsobom, ktorý umožní ústavnému súdu preskúmať celkovú dĺžku namietaného konania.

17. Sťažovateľ svoju sťažnosť síce koncipoval s poukazom na celkovú dĺžku namietaného konania, avšak bližšie nekonkretizoval, v akých obdobiach (po náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 832/2014 zo 6. mája 2015) došlo podľa jeho názoru k nečinnosti okresného súdu, resp. v čom vidí neefektívnosť jeho postupu. V tomto smere nesformuloval ústavnú sťažnosť až do takej miery, aká zodpovedá predstave ESLP. Obmedzil sa iba na etapu rozhodovania o trovách konania, ktorá aktuálne prebieha v jej druhej fáze, a preto i ústavný súd zameral svoju pozornosť len na uvedené obdobie. K výsledku predbežného prerokovania sťažnosti ho napokon viedli najmä dva kľúčové momenty.

18. Prvým kľúčovým momentom pre posúdenie veci je to, že k rozhodovaniu o trovách konania pristúpil okresný súd bezprostredne potom, čo sa stal rozsudok krajského súdu právoplatným, a tak ani len nemal možnosť vytvoriť priestor pre vznik priet'ahov, pokiaľ ide o konečnú fázu namietaného konania.

19. Podstatou druhej roviny je to, že rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka o tom, že sťažovateľ nie je povinný nahradiť protistrane žiadne trovy konania, je v prospech sťažovateľa. Ústavný súd má dôvod pochybovať o tom, že by sťažovateľ požadoval

korekciu priaznivého rozhodnutia uplatnením sťažnosti a v rozpore s logikou veci tak predĺžil namietané konanie. Okrem toho, ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že ani protistrana sťažovateľa tento osobitný prostriedok procesnej obrany neuplatnila. Na základe uvedených zistení tak možno konštatovať, že konanie ako celok už aj vo fáze rozhodovania o trovách konania smeruje ku koncu, čím dochádza k odstráneniu tvrdenej právnej neistoty sťažovateľa. Podanie ústavnej sťažnosti za daných okolností sa ústavnému súdu javí ako účelové namietanie porušenia označených práv postupom okresného súdu v namietanom konaní. Z tohto pohľadu je nevyhnutné zdôrazniť, že nie je postačujúce formálne poukázať na judikatúru ústavného súdu, resp. ESLP, ale zároveň je potrebné zohľadniť pri jej použití konkrétne okolnosti prípadu.

20. V tomto smere ústavný súd už konštantne judikuje, že sťažnosť je považovaná za zjavne neopodstatnenú aj vtedy, ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04). K takému záveru ústavný súd dospel aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

21. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľa v nej uplatnenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. októbra 2018